

det er bebudet, at en saadan Forsikkring vil blive tilbudt en eventuel Forening, og at det i saa Henseende ikke skal komme i Betragtning, om Bedkommende have en virkelig Forpligtelse til at forsikre for dette Beløb eller ei. Naar man ikke forlanger, at de 10 Millioner Kroner skulle være tegnede, men kun, at de skulle være anmeldte, vil det let ses, at den Mulighed slet ikke ligger saa fjænt, at en Forening, der er anmeldt med 10 Millioner Kroner, kun faar 1 Million at forsikre, men da maa den Forudsætning, fra hvilken Lovudkastet maa antages at gaa ud, i en meget væsentlig Grad være bristet. Hovedbetryggelsen skulde vel heller ikke saa meget ligge i Forsikringssummens Størrelse som i den Fordring, der er stillet om, at Regjeringen skal meddele Sanktion paa Statutterne for Brandforsikringen, idet man mener, at man kan berolige sig ved den Godkjendelse, som Regjeringen skulde give det eventuelle Forsikringselskab. Foruden at det forekommer mig lidet tiltalende, at et Foretagende, som bør staa aabent for alle Statsborgere, skal være afhængigt af Regjeringens Lykke, saaledes at Regjeringen skal kunne give sin Bemyndigelse, eller, om den vil, negte den, forekommer det mig, at denne Godkjendelse endog maa blive illusorisk, naar man ikke ved Siden af denne Lov vil etablere en hel Administration, der skal gaa ud paa at kontrollere disse Selskaber ikke alene i deres første Begyndelse, men ogsaa i deres hele Virksomhed. Det vil nemlig kun undtagelsesvis være Tilfældet, at et Selskab strax paa Forhaand giver sig selv saadanne Vedtægter og Statuter, at man kan skønne, at det ikke duer. Det sædvanlige og praktiske Tilfælde vil være, at Vedtægterne i og for sig kunne være tiltalende nok, men at den Maade, hvorpaa disse Vedtægter føres ud i Livet, er af en saadan Beskaffenhed, at Selskabets Soliditet gaar til Grunde derved, og i saa Henseende er der mange Bestemmelser, som det kunde være ønskeligt at træffe. Saaledes mangler der i Lovudkastet Bestemmelser om den navnlig i et Forsikringselskab vigtige Institution, man kalder en Reservecfond, der skal afgive Garanti, naar de Bedkommende i et gjensidigt Forsikringselskab ere bleven belastede med ekstraordinær Betskning. Det forekommer mig, at en Bestemmelse derom kunde være ønskelig her; thi det vil kunne tænkes, at en Reservecfonds Penge, som burde tjene Interessenterne til Betryggelse, blev foræret bort til Bestyrelsens gode Venner, og der findes ikke i vor nuværende Lovgivning noget Bærn imod saadanne Misbrug. Naar det maa erkjendes, at Lovgivningen i saa Henseende har et Hul, lider af en Mangel, er der, naar Lovgivningsmagten bestjæftiger sig med disse Gjenstande, al mulig Opfordring til at være beredt paa at træffe forebyggende Foranstaltninger i saa Henseende. Jeg tror derfor at have Ret i at sige, at Regjeringens Godkjendelse, meddelt ved Selskabets første Begyndelse, ikke er i Stand til at

gode nogen sand Garanti, men naar den ikke gjør det, er den af det Onde. Den kan da blive et Middel til at forurette den menige Mand, navnlig derved, at han meget sjelden vil være i Stand til at skjelne imellem Statens Garanti og Statens Godkjendelse. Meningen er dog ikke, at Staten skal have noget Ansvar for disse Foreningers Forpligtelser; derom er der slet ikke Tale. Bliver en saadan Forening ude af Stand til at fyldestgjøre sine Forpligtelser, er der ikke Tale om, at Nogen af dem, som derved blive skadelidende, skulde have Krav paa Staten; men det vil let kunne tage sig saaledes ud, naar Foreningerne fremtræde med Regjeringens Godkjendelse, og naar Justitsministeret offentliggjør Foreningens Statuter. Jeg tror, man vil give mig Medhold i, at navnlig Folk, som ikke ere vant til at bestjæftige sig med den Slags Ting, let kunne forvegle Statens Garanti med Statens Godkjendelse. Dersom Statens Godkjendelse skal have Noget at sige, er det ikke nok, at der er et Tilsyn tilstede ved Foreningens første Stiftelse; Statens Tilsyn maa da ogsaa følge Foreningen gjennem dens hele Virksomhed; men skal dette finde Sted, og skal det finde Sted paa en Maade, som har Noget at sige, navnlig naar man gaar ud fra, hvad jeg antager, man ved dette Lovforslag er gaaet ud fra, at der vil opvoxe forskjellige Foreninger af den Art, som der i dette Lovforslag er Tale om, maa det afgjort kræve betydelige Midler. Det vil være nødvendigt at skabe nye Embedsmænd og at tillægge dem nye Gager, naar de skulle være istand til at gøre et virksomt Tilsyn med disse Foreninger. Spør man ikke det, vil Tilsynet blive en Illusion; det har man forsøgt andre Steder. De europæiske Lovgivninger have netop i høi Grad bestjæftiget sig med disse Ting i Erkendelse af, at medens anonyme Selskaber ere den Form for Foreningslivet, som man siger i Nutiden at have bragt største Besyngelse, og at have været Kilden til de største og nyttigste Foretagender, er det ogsaa den Form af Foreningslivet, til hvilken der knytter sig de allerstørste Misbrug. Derfor maa Staten være forpligtet til at træde til, forsaavidt det staar til den, for at forebygge, at saadanne Misbrug skulle finde Sted, eller i alt Fald, at de skulle finde Sted i altsor stort Omfang. I Stedet for at indføre Regjeringens Garanti, som i Virkeligheden enten slet Intet betyder, eller som ogsaa vil nødvendiggjøre et meget betydeligt og bekosteligt Apparat, forekommer det mig, at det Rette vil være at knytte Eksistensen af saadanne anonyme Selskaber til visse legale Betingelser, som det skal være disse Selskabers Pligt at opfylde. Det maatte saaledes være Selskabets i Loven fastsatte Pligt, at der skulde aflægges Regnskab 1 eller 2 Gange om Aaret. Der maatte indføres en skarp Kontrol med Bestyrelsen for disse Foreninger, navnlig saaledes, at Ansvaaret ikke blot hvilede paa Formanden, men tillige paa de Personer,